

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет техногенно-екологічної безпеки

(назва факультету/підрозділу)

Кафедра охорони праці та техногенно-екологічної безпеки

(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Управління та нагляд у галузі охорони праці

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова професійна

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

Рекомендовано кафедрою охорони праці та техногенно-екологічної безпеки на 2022- 2023

(назва кафедри)

навчальний рік.

Протокол від «29» серпня 2022 року
№ 2

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Управління та нагляд у галузі охорони праці»

(назва навчальної дисципліни)

2022 рік

Загальна інформація про дисципліну

Вивчення навчальної дисципліни «Управління та нагляд у галузі охорони праці» передбачає розкриття таких проблемних питань сьогодення, як:

- історія наглядової діяльності в галузі охорони праці;
- діяльність спеціального уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці;
- державний нагляд структурними підрозділами Держпраці;
- діяльність спеціального уповноваженого державного органу з питань гігієни праці;
- особливості забезпечення гігієни праці на виробництві;
- державне регулювання і вимоги щодо забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення;
- діяльність спеціального уповноваженого державного органу з питань пожежної безпеки;
- сутність державного управління пожежною безпекою в сучасній Україні;
- діяльність спеціального уповноваженого державного органу з питань радіаційної безпеки;
- основи ядерного законодавства;
- наглядова діяльність Держатомрегулювання;
- взаємодія органів охорони праці з іншими державними наглядовими органами;
- повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування;
- організація охорони праці на підприємстві;
- служба охорони праці підприємства;
- основні функції та завдання;
- права та відповідальність працівників служби охорони праці;
- планування та фінансування робіт з охорони праці;
- документація з охорони праці на підприємстві;
- концепція управління охороною праці в Україні;
- рекомендації по створенню системи управління охороною праці;
- процедури та процеси СУОП, що підлягають документуванню.
- профспілки як орган контролю за охороною праці;
- регулювання питань охорони праці у Колективному договорі;
- уповноважені трудових колективів з питань охорони праці;
- комісія з питань охорони праці;
- адміністративно-громадський контроль за станом охорони праці.

Підготовка до перевірки об'єкту інспектором Держпраці;

Навчання з дисципліни «Управління та нагляд в галузі охорони праці» проводиться майже в середині освітнього процесу, тому її теоретичні положення виступають певним зв'язком між дисциплінами циклу загальної та професійної підготовки для ефективного засвоєння здобувачами вищої

освіти дисциплін циклу професійної підготовки.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Цимбал Богдан Михайлович, доцент кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки факультету техногенно-екологічної безпеки, кандидат технічних наук.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 308. Телефон (робочий) – (057)707-34-46.
E-mail	tsembalbogdan@ukr.net
Наукові інтереси	Оцінка ризиків на робочому місці. Матеріалознавство. Безпека та гігієна праці. Засоби індивідуального захисту. Тертя та зношування деталей машин.
Професійні здібності	Професійні знання, досягнення практичного змісту у сфері наукових інтересів, значний досвід викладацької діяльності. Професійні здібності: - високий рівень підготовки за спеціальністю; - широка наукова ерудиція; - знання методології науки, її останніх досягнень; - основних етапів її розвитку і зв'язків з іншими науками; - широкий політехнічний кругозір; - уміння бачити перспективи розвитку науки і техніки; - використовувати результати прогнозування у навчальному процесі. - високі моральні якості, особистий приклад і авторитет.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Підвищення ефективності виконання заходів з охорони праці та екологічної безпеки під час експлуатації шнекових екструдерів. Термокостюм робітника екструдера для виготовлення паливних брикетів. Захисний одяг пожежного-рятувальника. Бойовий одяг пожежного рятувальника. Запобігання професійних ризиків у солодовому та пивоварному виробництві. Аналіз факторів небезпек та оцінка ризиків обладнання для виробництва твердого біопалива з рослинної біомаси. Ризик-менеджмент як сучасна система управління на ПАТ "САН ІНБЕВ Україна",

	броварні "Рогань". Запобігання професійних ризиків характерних для жінок. Запобігання професійних ризиків викладачів. Запобігання професійним ризикам під час механічної обробки металів. Запобігання професійних небезпек теплотехніків. Запобігання професійних ризиків парамедиків. Запобігання професійних ризиків косметологів. Попередження професійних ризиків на виробництві та лабораторіях мікроелектроніки. Попередження професійних ризиків робітників лабораторії. Запобігання ризиків сільськогосподарських машин і техніки. Попередження електричного ризику. Попередження професійних ризиків майстра виробничого навчання. Попередження професійних ризиків в молокопереробній галузі Модернізація захисного одягу пожежного-рятувальника. Запобігання професійних ризиків рятувальників-водолазів. Професійні ризики та способи боротьби з ними в АТ "Новий стиль" Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту. Ідентифікація та попередження професійних ризиків зварювальника. Аналіз та профілактика професійних ризиків виноробів Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту Запобігання професійних ризиків у лісовому господарстві України. Оцінка професійних ризиків пожежного-рятувальника. Запобігання професійних ризиків в Інтернет просторі Міжнародна науково-практична конференція «Кібербезпека в Україні: правові та організаційні питання».

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щоп'ятниці з 15.00 до 16.00 онлайн на платформі Zoomу або у кабінеті № 308. У разі необхідності час додаткової консультації здобувача вищої освіти погоджується окремо.

Метою викладання навчальної дисципліни «Управління та нагляд у

галузі охорони праці» є формування у майбутніх фахівців з вищою освітою необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з правових і організаційних питань державного нагляду в галузі охорони праці, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності.

Зазначена мета реалізується за рахунок:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти з наглядовими та управлінськими органами в галузі охорони праці, загальними положеннями нормативно-правових актів держави з питань охорони праці, промислової безпеки, пожежної та техногенної безпеки, радіаційного захисту;

- набуття майбутніми фахівцями чітких знань і вмінь щодо забезпечення необхідного рівня особистої та колективної безпеки у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в умовах повсякденної діяльності та виникнення ситуацій надзвичайного характеру;

- формування у здобувачів вищої освіти необхідного рівня знань та умінь з правових й організаційних питань безпеки та гігієни праці, активної життєвої позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників відносно результатів трудової діяльності;

- формування світогляду здобувачів вищої освіти, що базується на контролі стану охорони праці, підвищення її рівня за рахунок впровадження заходів з охорони праці та промислової безпеки, набутті відповідальності у справі забезпечення безпеки та усвідомленні необхідності обов'язкового виконання у повному обсязі всіх заходів її гарантування як чоловіками, так і жінками у межах науково-обґрунтованих критеріїв.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Управління та нагляд в галузі охорони праці» є навчання майбутніх фахівців користуванню в практичній діяльності нормативними документами з нагляду за охороною праці, плануванню роботи з охорони праці на підприємстві, організації роботи з нагляду за станом охорони праці, вмінню формувати вимоги до персоналу з професійної придатності та професійної підготовленості, розробці заходів щодо зменшення порушень нормативно-правових актів з охорони праці.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	обов'язкова професійна
Рік підготовки	3-й та 4-й
Семестр	5-й, 6-й та 7-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	10,5

- кількість модулів	4
- загальна кількість годин	315
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	28
- практичні заняття (годин)	6
- семінарські заняття (годин)	
- лабораторні заняття (годин)	
- курсовий проект (робота) (годин)	
- інші види занять (годин)	
- самостійна робота (годин)	281
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	
- підсумковий контроль (диференційований залік, екзамен)	Диференційований залік

Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни відсутні.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Дисциплінарні результати навчання	ДРН
Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у практичній діяльності.	ДРН01
Оцінювати ефективність діяльності служби охорони праці та рівень організації системи управління охороною праці на об'єкті, перевіряти виконання розпоряджень, приписів, постанов наглядово-профілактичних органів, організувати проведення контролю щодо дотримання вимог, норм і правил з охорони праці та промислової безпеки.	ДРН02

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Очікувані компетентності з дисципліни	ОКД
Здатність організувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної, промислової безпеки та охорони праці.	ОКД1
Здатність аналізувати ефективність діяльності служби охорони праці та особливості організації системи управління охороною праці на об'єкті.	ОКД2

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

Модуль 1. Система державного нагляду за охороною праці та промисловою безпекою

Тема 1.1. Історія наглядової діяльності в галузі охорони праці.

Тема 1.2. Діяльність спеціального уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці.

Тема 1.3. Державний нагляд структурними підрозділами Держпраці.

Тема 1.4. Діяльність спеціального уповноваженого державного органу з питань гігієни праці.

Тема 1.5. Особливості забезпечення гігієни праці на виробництві.

Тема 1.6. Державне регулювання і вимоги щодо забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення.

Тема 1.7. Діяльність спеціального уповноваженого державного органу з питань пожежної безпеки.

Тема 1.8. Сутність державного управління пожежною безпекою в сучасній Україні.

Тема 1.9. Діяльність спеціального уповноваженого державного органу з питань радіаційної безпеки. Основи ядерного законодавства.

Тема 1.10. Наглядова діяльність Держатомрегулювання.

Тема 1.11. Взаємодія органів охорони праці з іншими державними наглядовими органами.

Тема 1.12. Повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Модуль 2. Служба охорони праці на підприємстві

Тема 2.1. Організація охорони праці на підприємстві.

Тема 2.2. Служба охорони праці підприємства. Основні функції та завдання. Права та відповідальність працівників служби охорони праці.

Модуль 3. Ідентифікація та оцінка професійних ризиків

Тема 3.1. Планування та фінансування робіт з охорони праці.

Тема 3.2. Документація з охорони праці на підприємстві.

Тема 3.3. Концепція управління охороною праці в Україні.

Тема 3.4. Рекомендації по створенню системи управління охороною праці.

Тема 3.5. Процедури та процеси СУОП, що підлягають документуванню

Модуль 4. Громадський контроль за охороною праці

Тема 4.1. Профспілки як орган контролю за охороною праці.

Тема 4.2. Регулювання питань охорони праці у Колективному договорі.

Тема 4.3. Уповноважені трудових колективів з питань охорони праці.

Тема 4.4. Комісія з питань охорони праці.

Тема 4.5. Адміністративно-громадський контроль за станом охорони праці.

Тема 4.6. Підготовка до перевірки об'єкту інспектором Держпраці

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції і	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота
5- й семестр						
Модуль 1. Система державного нагляду за охороною праці та промисловою безпекою						
Тема 1.1. Історія наглядової діяльності в галузі охорони праці.	13	2			11	
Тема 1.2. Діяльність спеціального уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці.	13	2			11	
Тема 1.3. Державний нагляд структурними підрозділами Держпраці.	15	2	2		11	
Тема 1.4. Діяльність спеціального уповноваженого державного органу з питань гігієни праці.	13	2			11	
Тема 1.5. Особливості забезпечення гігієни праці на виробництві.	12				12	
Тема 1.6. Державне	12				12	

регулювання і вимоги щодо забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення.						
Тема 1.7. Діяльність спеціального уповноваженого державного органу з питань пожежної безпеки.	12				12	
Тема 1.8. Сутність державного управління пожежною безпекою в сучасній Україні.	12				12	
Тема 1.9. Діяльність спеціального уповноваженого державного органу з питань радіаційної безпеки. Основи ядерного законодавства.	12				12	
Тема 1.10. Наглядова діяльність Держатомрегулювання.	12				12	
Тема 1.11. Взаємодія органів охорони праці з іншими державними наглядовими органами.	12				11	
Тема 1.12.	11				11	

Повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.						
Разом за модулем 1	148	8	2		138	
6-й семестр						
Модуль 2. Служба охорони праці на підприємстві						
Тема 2.1. Організація охорони праці на підприємстві.	13	2			11	
Тема 2.2. Служба охорони праці підприємства. Основні функції та завдання. Права та відповідальність працівників служби охорони праці.	13	2			11	
Разом за модулем 2	26	4			22	
6-й семестр						
Модуль 3. Ідентифікація та оцінка професійних ризиків						
Тема 3.1. Планування та фінансування робіт з охорони праці.	13	2			11	
Тема 3.2. Документація з охорони праці на підприємстві.	13	2			11	
Тема 3.3. Концепція управління охороною праці в Україні.	11				11	
Тема 3.4. Рекомендації по створенню системи управління	13		2		11	

охороною праці.						
Тема 3.5. Процедури та процеси СУОП, що підлягають документуванню	11				11	
Разом за модулем 3	61	4	2		55	
7-й семестр						
Модуль 4. Громадський контроль за охороною праці						
Тема 4.1. Профспілки як орган контролю за охороною праці.	15	2	2		11	
Тема 4.2. Регулювання питань охорони праці у Колективному договорі.	13	2			11	
Тема 4.3. Уповноважені трудових колективів з питань охорони праці.	13	2			11	
Тема 4.4. Комісія з питань охорони праці.	13	2			11	
Тема 4.5. Адміністративно-громадський контроль за станом охорони праці.	13	2			11	
Тема 4.6. Підготовка до перевірки об'єкту інспектором Держпраці	13	2			11	
Разом за модулем 4	80	12	2		66	
Разом	315	28	6		281	

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Профспілки як орган контролю за охороною праці.	2
	Разом	2

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Планова перевірка підприємства Головним управлінням Держпраці у Харківській області та усунення зауважень виявлених під час перевірки	2
2	Розробка та затвердження Положення про Систему управління охороною праці на підприємстві	2
	Разом	4

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

Підготовка результатів власних досліджень до виступами на конференціях та тез доповідей (орієнтовний перелік робочих тем):

1. Особливості проведення перевірки Держпраці.
2. Особливості проведення ДСНС.
3. Наглядова діяльність в Україні та світі.
4. Особливості функціонування служби охорони праці.
5. Особливості підготовки підприємства до нагляду.

та інші за бажанням здобувача вищої освіти, але відповідно до напрямку дисципліни.

Індивідуальне завдання є необов'язковим, але дозволяє отримати додаткові бали.

Форми та методи навчання

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню цілей, дисциплінарних результатів навчання, очікуваних компетентностей з дисципліни, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Методи навчання за джерелами набуття знань:

Словесні методи навчання:

Лекція - метод, за допомогою якого педагог у словесній формі розкриває сутність наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною темою.

Пояснення - вербальний метод навчання, за допомогою якого педагог розкриває сутність певного явища, закону, процесу. Ґрунтується не стільки на уяві, скільки на логічному мисленні з використанням попереднього досвіду здобувачів вищої освіти.

Бесіда передбачає використання попереднього досвіду здобувачів вищої освіти з певної галузі знань і на основі цього приведення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних.

Інструктаж займає важливе місце у навчальному процесі. Він передбачає розкриття норм поведінки, особливостей використання методів і навчальних засобів, дотримання правил безпеки під час виконання навчальних операцій. Інструктаж є важливим етапом в оволодінні методами самостійної пізнавальної діяльності, оскільки важливо, щоб здобувачі вищої освіти розуміли не лише, *що* треба робити, а й *як* це робити.

Наочні методи навчання:

Ілюстрація - метод навчання, за якого предмети і процеси розкриваються через їх символічне зображення (фото, малюнки, схеми, графіки та ін.).

Практичні методи навчання:

Практична робота - спрямована на використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань.

Виїзні заняття - вид навчальних занять, метою яких є ознайомлення слухачів із передовим досвідом різних аспектів їхньої професійної діяльності. Проводяться відповідно до навчально-тематичного плану та розкладу занять.

Методи навчання за характером логіки пізнання:

Аналітичний метод передбачає мисленнєвий або практичний розклад цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак. Це початковий компонент пізнання. Для розуміння цілісності явища, процесу, сутності окремого поняття необхідно перейти до синтезу.

Синтетичний метод ґрунтується на мисленнєвому або практичному з'єднанні виділених аналізом елементів чи властивостей предмета, явища в одне ціле. Синтез є органічним продовженням аналізу й може будуватися лише на його основі.

Індуктивний метод - шлях вивчення предметів, явищ від одиничного до загального. У результаті розуміння сутності ознак, властивостей одиничних предметів чи явищ, понять є можливість усвідомити істотні, типові закономірності чи властивості однопорядкових предметів або явищ.

Дедуктивний метод, навпаки, базується на вивченні навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного. Здобувачі вищої освіти ознайомлюються із загальною закономірністю, а потім на основі цієї закономірності, правила, закону характеризуються інші явища, предмети.

Традуктивний метод передбачає висновки від одиничного до одиничного, від часткового до часткового, від загального до загального.

Методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності здобувачів вищої освіти:

Проблемний виклад передбачає створення викладачем проблемної ситуації, допомогу здобувачам вищої освіти у виділенні та «прийнятті»

проблемного завдання, використанні словесних методів (лекції, пояснення) для активізації мисленнєвої діяльності слухачів, спрямованої на задоволення пізнавального інтересу шляхом отримання нової інформації.

Частково-пошуковий метод включає здобувачів вищої освіти у пошук шляхів, прийомів і засобів розв'язання пізнавального завдання. Для дієвості цього методу створюється проблемна ситуація і здобувачі вищої освіти спонукаються до розуміння і «прийняття» пізнавального завдання. Керівництво ходом пошукової мисленнєвої діяльності здобувачів забезпечується використанням системи логічно вмотивованих запитань; стимулюванням і схваленням пізнавальної діяльності слухачів у процесі розв'язання навчальних завдань; аналізом успіхів, помилок і труднощів.

Інноваційні методи навчання.

Робота з навчально-методичною літературою та відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання.

Навчання з використанням технічних ресурсів (відкрита освіта через соціальні мережі та вебресурси, BYOD (Bring your own devices), освіта на події (онлайн-заходи), заняття з використанням 3D-турів).

Інтерактивні методи - здобувачі і викладач перебувають у режимі бесіди, діалогу між собою; співпраця і взаємонавчання: викладач – здобувач, здобувач – здобувач, при чому і викладач, і здобувач вищої освіти є рівноправними і рівнозначними учасниками освітньої взаємодії, що виключає домінування одного учасника навчального процесу над іншим, однієї думки над іншою.

Методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички – завдання з пошуку інформації, наукові доповіді, моделювання ситуацій за умов невизначеності результатів; під час таких занять здобувачі вчаться бути демократичними, спілкуватись з іншими людьми, критично мислити, ухвалювати обґрунтовані рішення.

Науково-дослідна робота - застосування нових методів і технологій, активізація пізнавальної діяльності, підвищення якості фахової підготовки та розвитку творчих здібностей у здобувачів вищої освіти, розширення їхньої обізнаності, забезпечення ефективного практичного використання набутих у процесі навчання знань та вмінь за відповідним освітнім компонентом (індивідуальна робота науково-педагогічних працівників із здобувачами вищої освіти, які займаються науковими дослідженнями; науково-дослідна робота у наукових гуртках кафедр; участь у науково-практичних конференціях, наукових читаннях, семінарах, конкурсах та ін.; проведення наукових пошуків у процесі проходження різних видів практики).

Самостійна робота спрямована на використання набутих знань при розв'язанні програмних завдань. Організація навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються здобувачем вищої освіти під методичним керівництвом педагога, але без його безпосередньої участі.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: диференційований залік, теоретичне та практичне тестування, презентації виконаних завдань та досліджень, презентації та виступи на наукових заходах, завдання на реальних об'єктах та інших види індивідуальних та групових завдань.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою - ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі:

- усне опитування – застосовується під час проведення усіх видів навчальних занять з метою визначення рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу попереднього заняття;

- тестовий експрес-контроль (летючка) – проводиться з метою перевірки рівня знань здобувачів вищої освіти за попереднє (декілька попередніх) занять, або після завершення вивчення матеріалу змістового модуля;

- тестовий контроль – як правило, проводиться після завершення вивчення здобувачами вищої освіти матеріалу блоку змістових модулів;

- комбінована форма контролю – поєднання під час проведення навчальних занять усного опитування та експрес-контролю, або експрес-контролю з тестовим контролем з метою максимального охоплення кількості

залучених до контролю здобувачів вищої освіти і більш якісної перевірки рівня засвоєння ними знань.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
5-й семестр				
Модуль 1	лекції	4	10	40
	практичні заняття*	1	20	20
Разом за модуль 1				60
II. Контрольна робота №1*				40
Разом за поточний контроль				100
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				20
III. Підсумковий контроль				-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100
II. Поточний контроль				
6-й семестр				
Модуль 2	лекції	2	10	20
Разом за модуль 2				20
Модуль 3	лекції	2	10	20
	практичні заняття*	1	20	20
Разом за модуль 3				40
II. Контрольна робота №2*				40
Разом за поточний контроль				100
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				20
III. Підсумковий контроль				-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100
III. Поточний контроль				
7-й семестр				
Модуль 4	лекції	6	10	60
	семінар*	1	10	10

Разом за модуль 4	70
II. Самостійна робота / виконання тестування*	30
Разом за поточний контроль	100
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)	20
III. Підсумковий контроль	-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи	100

Пояснення: види навчальних занять та контрольні заходи для обов'язкового виконання.*

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача вищої освіти впродовж настановних занять;*
- контролю самостійної роботи – виконання здобувачем вищої освіти тестів в системі OpenTEST 2;*
- підсумкового контролю успішності.*

До уваги можуть братись додаткові необов'язкові завдання та науководослідна діяльність здобувача вищої освіти.

Поточний контроль проводиться під час настановних занять (лекцій та практичного заняття). Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти за змістом визначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих навичок під час виконання практичного завдання.

Поточний контроль.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів у межах лекційного заняття (оцінюється від 0 до 10 балів):

9-10 балів – здобувач володіє навчальним матеріалом, орієнтується в конкретній темі, аргументовано висловлює свої думки та наводить приклади;

7-8 бали – здобувач орієнтується в обговорюваній тематиці, наводить приклади та висловлює свої думки;

5-6 бали – здобувач частково орієнтується в обговорюваній тематиці та може навести приклади;

3-4 бали – здобувач частково орієнтується в обговорюваній тематиці та може окреслити деякі її аспекти;

1-2 бал – здобувач поверхово орієнтується в обговорюваній тематиці і не може окреслити основні її аспекти;

0 балів – здобувач не орієнтується в обговорюваній тематиці, не знаходить відповіді на проблемні питання (за змістом лекції), у висловлюваннях щодо окремих положень припускається суттєвих помилок.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка його подання, культура мовлення, емоційність та переконаність, аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється від 0 до 20 балів):

16-20 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни, звіт оформлений граматично і стилістично без помилок;

11-15 балів – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

6-10 балів – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

1-5 балів – завдання виконане частково, у звіті допущені значні граматичні та стилістичні помилки;

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність системності, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському занятті (*оцінюється від 0 до 10 балів*):

9-10 балів – здобувач володіє навчальним матеріалом в повному обсязі, відмінно орієнтується в конкретній темі та висловлює свої думки з наукової точки зору, пропонує власне вирішення проблеми;

6-8 балів – здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, орієнтується в конкретній темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

3-5 балів – здобувач частково володіє навчальним матеріалом та може окреслити деякі аспекти визначеної теми;

1-2 бали – здобувач поверхово володіє навчальним матеріалом і не може окреслити основні аспекти визначеної теми;

0 балів – здобувач не знає відповіді на поставлені питання або поверхово розкриває лише окремі положення, допускаючи при цьому суттєвих помилок.

Контрольна робота в формі тестування в системі OpenTEST 2. є складовою контролю самостійної роботи здобувачів вищої освіти, яка виконується у вигляді тестів під час періоду теоретичного самостійного навчання.

Після самостійного вивчення курсу «Управління та нагляд у галузі охорони праці» для отримання допуску до підсумкового контролю здобувач вищої освіти повинен виконати тести, які виконується у міжсесійний період та повинна бути пройдені не пізніше ніж за п'ять діб до терміну складання контролю з дисципліни. Здобувачі вищої освіти, позитивно пройшли тестування, вважаються допущеними до складання диференційного заліку з дисципліни. Оцінювання тестування здійснюється пропорційно в залежності від певного відсотка правильних відповідей. У день складання диференційного заліку результати тестування не приймаються.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти при виконанні тестування (*оцінюється від 0 до 20 балів – контрольна робота №1 та №2; від 0 до 20 балів – контрольна робота №3*):

18-20 (25-30) балів – правильних відповідей від 81-100 %;

- 13-15 (19-24) бали – правильних відповідей від 41-60 %;
- 9-12 (13-18) балів – правильних відповідей від 21-40 %;
- 5-8 (7-12) балів – правильних відповідей від 21-40 %;
- 1-4 (1-6) бал – правильних відповідей від 0-20 %;
- 0 – здобувач вищої освіти не проходив тестування.

Індивідуальні завдання.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань *(оцінюється від 0 до 20 балів)*.

- 19-20 балів – індивідуальне завдання здобувачем виконано в повному обсязі;
- 17-18 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;
- 15-16 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;
- 13-14 балів – обсяг виконаних завдань становить 80% від загального обсягу;
- 11-12 балів – здобувач виконав лише від 70% від загального обсягу;
- 9-10 балів – обсяг виконаної роботи становить понад 50% від загального обсягу;
- 7-8 балів – виконана частина роботи складає менше 50% від загального обсягу;
- 5-6 балів – виконана частина складає близько 25% від загального обсягу;
- 3-4 бали – обсяг виконаних завдань складає лише 10% від загального обсягу;
- 1-2 бали – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;
- 0 балів – завдання, передбачене для індивідуального завдання, здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється розуміння здобувачем вищої освіти понятійного апарату, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міждисциплінарні та внутрішньодисциплінарні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Індивідуальне завдання є однією з форм роботи здобувачів вищої освіти, яка передбачає створення умов для повної реалізації ними творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувач вищої освіти може обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблене наукове дослідження.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Сумлінне дотримання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

2. Активна участь в обговоренні навчальних питань, змістовна підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

3. Під час занять мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з навчальною метою і з дозволу керівника заняття.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. При виконанні індивідуального завдання до захисту допускаються наукові роботи, які містять більшу частину оригінального тексту при перевірці на плагіат, яка складає не менше 90 %.

6. Суворе дотримання правил безпеки під час організації виїзних занять на об'єкти (не) виробничої сфери.

7. У разі несвоєчасного виконання та захисту звіту з практичної роботи, поставленого індивідуального завдання, порушення терміну захисту індивідуального завдання, ліквідації заборгованості щодо індивідуального завдання загальна оцінка знижується на 50 відсотків.

8. Терміни захисту та виконання індивідуального наукового завдання встановлюються організаторами конференції, яка пропонується викладачем для вибору здобувачу вищої освіти протягом семестру.

9. Ліквідація поточної заборгованості відбувається протягом семестру.

10. Здобувач допускається до складання підсумкового семестрового контролю, якщо він виконав усі види обов'язкових робіт, що передбачені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни (іншими навчально-методичними матеріалами з освітнього компонента) в семестрі та набрав за них необхідну кількість балів для допуску до підсумкового семестрового контролю.

11. Здобувач, який не з'явився на підсумковий семестровий контроль освітнього компонента без поважних причин, вважається таким, який не склав цей підсумковий семестровий контроль та не виконав свого індивідуального плану.

12. Здобувачеві, який не склав підсумкового семестрового контролю, керівник факультету дозволяє повторне складання підсумкового контролю з освітнього компонента за окремим графіком на строк до двох тижнів від початку наступного весняного семестру або до початку наступного осіннього семестру.

13. Додаткове складання іспиту допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: перший раз науково-педагогічному працівникові, другий – комісії, яка створюється за поданням керівника факультету

розпорядженням проректора з навчальної та методичної роботи.

14. З метою підвищення оцінки за екзамену із певної навчальної дисципліни, з дозволу керівника факультету, здобувачеві може бути надана можливість повторного складання цього підсумкового контролю, який був складений в одному із минулих підсумкових семестрових контролів. Здобувачеві може бути надана можливість повторного складання екзамену.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. **Управління та нагляд у галузі охорони праці: курс лекцій / Укладачі: Б.М. Цимбал, С.Р.Артем'єв, О.Д. Малько, О.П. Шароватова. – Х.: НУЦЗУ, 2019. – 341 с. (електронна бібліотека НУЦЗ України).**
2. Закон України «Про охорону праці». В редакції Закону N229-IV (229-15) від 21.11.2002, Відомості Верховної Ради, 2003, № 2, ст.10.
3. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». N 877-V від 5 квітня 2007 року. Відомості Верховної Ради України від 20.07.2007 - 2007 р., № 29, стор. 1001.
4. Положення про Положення про Державну службу України з питань праці. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2015 р. № 96.
5. Положення про організацію та здійснення державного гірничого нагляду, державного нагляду (контролю) у сфері промислової безпеки та охорони праці в системі Держгірпромнагляду України. Затверджено Наказом Міністерством надзвичайних ситуацій України 11.08.2011 р. № 826.
6. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України. – К., 1993.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
8. Кодекс цивільного захисту України.
9. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України: // Відомості Верховної Ради України. – 1994.- № 27.
10. Охорона праці в Україні. Нормативні документи. – К.: КНТ, 2004. – 440 с.
11. ДСТУ 2293:2014 Охорона праці. Терміни та визначення основних понять.
12. Безпека праці: ергономічні та естетичні основи: Навч. посіб. / С.О. Апостолюк, В.С. Джигирей, А.С. Апостол юк та ін. – К.: Знання, 2006. – 215 с.
13. Основи охорони праці: Підручник. / К.Н.Ткачук, М.О.

Халімовський, В.В. Зацарний, Д.В. Зеркалов, Р.В. Сабарно, О.І. Полукаров, В.С. Козьяков, Л.О. Матинюк. За ред. К.Н.Ткачука і М.О. Халімовського.-К.: Основа, 2003-472с.: іл.

14. Цимбал Б.М. Запобігання ризикам промислової роботизації / Б. М. Цимбал, С. Р. Артем'єв, А. Д. Малько, В. А. Войтов, Р. В. Антощенко // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. – Харків: ХНТУСГ, 2018. – Вип. 190: Механізація сільськогосподарського виробництва. – С. 304-310.

15. Цимбал Б.М. Аналіз факторів небезпек та оцінка ризиків пожежовибухонебезпечного виробництва твердого біопалива з рослинної біомаси / Б.М. Цимбал, С.Р. Артем'єв, О.П. Шароватова, А.Р. Баштова, С.В. Розумний // Збірка наукових праць "Проблеми надзвичайних ситуацій". – Харків: НУЦЗУ, 2017. - №26. - С.185-195.

16. Цимбал Б.М. Модель прогнозування виникнення аварії на потенційно-небезпечному об'єкті з використанням математичної моделі надійності технічної системи / Б.М. Цимбал, О.Д. Малько, О.П. Шароватова, Г.Ю. Бахарєва // Збірка наукових праць "Проблеми надзвичайних ситуацій". – Харків: НУЦЗУ, 2018. - №27. - С.66-72.

17. Цимбал Б.М. Запровадження сучасних технологій навчання в процес викладання безпекознавчих дисциплін / Б.М. Цимбал, О.Д. Малько, О.П. Шароватова // Сучасні педагогічні технології в освіті : зб. наук.-метод. праць / за ред. Р.П. Мигушенка, Ю.І. Панфілова. – Харків : НТУ «ХП», 2018. – С. 69-73., – Укр. та рос. мовам.

18. Цимбал Б.М. Про засоби навчання при підготовці майбутніх фахівців з охорони праці / Б.М. Цимбал, О.Д. Малько, О.П. Шароватова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 63 : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – С. 200- 204.

19. Цимбал Б.М. Підвищення ефективності виконання заходів з охорони праці та екологічної безпеки під час експлуатації шнекових екструдерів / Б.М. Цимбал., В.А. Войтов, С.Р. Артем'єв, О.Д. Малько, О.П. Шароватова – Х.: НУЦЗУ, 2018. – 172 с.

20. Цимбал Б.М. Підвищення рівня охорони праці, комфортності та мікроклімату в будівлях та спорудах / Б.М. Цимбал, О.В. Нанка, В.А. Войтов, С.Р. Артем'єв Проблеми охорони праці в Україні : Збірник наукових праць. – К.: ДУ «ННДПБООП», Вип. 34, 2018 – С. 67-84.

21. Цимбал Б.М. Дворівнева математична модель прогнозування ризику аварії на потенційно-небезпечному об'єкті / Б.М. Цимбал, О.Д. Малько, С.Р. Артем'єв, О.В. Рибалова Збірник наукових праць Харківського національного університету Повітряних Сил. — 2019. — № 1(59). – С. 98-103.

22. Цимбал Б.М. Підвищення рівня охорони праці та

удосконалення методики міжнародної організації праці для оцінки професійних ризиків / Б.М. Цимбал, Д.О. Шаповалов, М.С. Шаповалов, Ю.Д. Древаль, А.С. Петрищев Social development & Security, Vol. 10, №. 2, – 2020. P. 46-63.

Допоміжна

1. Про затвердження типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та переліку робіт з підвищеною небезпекою. Наказ Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 15.02.2005 за № 231/10511.

2. ДНПАОП 0.03-8.06-94. Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі. Затверджений спільним наказом Міністерства охорони здоров'я України та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.1994 р. № 263/121, зареєстрований у Мін'юсті України 25.01.1995р. за № 18/554.

3. Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій. Затверджене наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.2007 р. № 246, зареєстроване у Мін'юсті України 23.07.2007 р. за № 846/14113.

4. Мінімальні вимоги безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці. Затверджене наказом Міністерства соціальної політики України 29 листопада 2018 року № 1804, зареєстроване в Мін'юсті України 27 грудня 2018 р. за № 1494/32946.

5. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 р. № 337.

6. НПАОП 0.00-8.03-93. Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві. Затверджений наказом Держнаглядохоронпраці України від 21.12.1993р. № 132, зареєстрований в Мін'юсті України 07.02.1994р. за № 20/229.

7. НПАОП 0.00-4.20-94. Положення про порядок проведення державної експертизи (перевірки) проектної документації на будівництво та реконструкцію виробничих об'єктів і виготовлення засобів виробництва на відповідність їх нормативним актам про охорону праці. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23.06.1994р. № 431.

9. НПАОП 00.0-4.35-04. Типове положення про службу охорони праці. Затверджене наказом Держнаглядохоронпраці України від 15.11.2004р. № 255, зареєстроване в Мін'юсті України 01.12.2004р. за № 1526/10125.

12. НПАОП 0.05-8.04-92. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 р. № 442.

13. Правила пожежної безпеки в Україні. Затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України 30.12.2014 р. № 1417, зареєстровані в Мін'юсті України 05 березня 2015 р. за № 252/26697.

14. НПАОП 0.00-1.21-98. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів. Затверджені наказом Держнаглядохоронпраці України від 09.01.1998р. № 4, зареєстровані в Мін'юсті України 10.02.1998 за № 93/2533.

Інформаційні ресурси

1. Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці. Затверджено міністром праці України 1.09.1992 р, постанова № 41. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://posada.com.ua/useful/employer>.

2. Ванденбранд В. Метод FMEA в системах менеджменту навколишнього середовища // Стандарти і якість. - 2003. - № 2. - С. 98-101 <http://masters.donntu.edu.ua/>.

3. Шабанов П. / Методи наукового прогнозування і їх практичне застосування / П. Шабанов // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://prognoz.org/lib/-metody-nauchnogoprogram-nozi-rovaniya> і ikhprakticheskoeprimenenie.

Розробник:
доцент кафедри
охорони праці та техногенно-
екологічної безпеки, к.т.н.

Богдан ЦИМБАЛ